

فرم پیام پژوهشی

عنوان طرح تحقیقاتی: اندازه گیری میزان سرب در نمونه های ناس مصرف شده در شهر رفسنجان در زمستان ۱۴۰۰
کد رهگیری: ۴۰۰۱۸۰

تاریخ خاتمه طرح: ۱۴۰۴/۰۷/۰۵

مجری یا محقق اصلی وهمکاران با ذکر وابستگی هر فرد:
علی غفاریان (مدیر اجرایی): مرکز تحقیقات محیط کار
محسن رضائیان (مجری): مرکز تحقیقات محیط کار
عباس اسماعیلی (همکار): مرکز تحقیقات محیط کار
عنوان پیام پژوهشی (حداکثر ۲۰ کلمه):
ناس مصرفی در ایران حاوی فلزات سمی است و می تواند سلامت مصرف کنندگان را در بلندمدت تهدید کند.
پیام کلیدی (حداکثر ۸۰ کلمه):

این مطالعه نشان می دهد ناس های موجود در بازار رفسنجان حاوی فلزات سمی مانند سرب، کادمیوم، نیکل و آرسنیک هستند که اغلب از حدود مجاز بین المللی فراتر می روند. هرچند برآورد خطر فوری پایین است، اما مصرف مداوم می تواند سلامت را در بلندمدت تهدید کند. نتایج بر ضرورت آگاهی رسانی عمومی، تدوین استانداردهای ملی و نظارت مؤثر بر تولید و عرضه ناس تأکید دارد.

متن پیام پژوهشی (حداکثر ۲۴۰ کلمه):

- اهمیت موضوع (۵۰ کلمه)

مصرف «ناس» در ایران، به ویژه در مناطق جنوب شرقی، شیوع قابل توجهی دارد و بخشی از جمعیت دانش آموزی نیز درگیر مصرف آن هستند. پژوهش حاضر به ارزیابی خطرات بهداشتی ناشی از مواجهه با فلزات سمی سرب، کادمیوم، آرسنیک و نیکل از طریق مصرف ناس اختصاص دارد.

- مهمترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی (۷۰ کلمه)

این مطالعه نشان داد «ناس» های موجود در بازار ایران حاوی مقادیر بالایی از فلزات سمی مثل سرب، کادمیوم، نیکل و آرسنیک هستند که اغلب از حد استاندارد بین المللی **@Got hi aTek** (ویژه محصولات دخانی بدون دود سوئدی) بالاترند. ناس های دست ساز آلوده تر از نمونه های کارخانه ای بودند. اگرچه برآورد خطر فوری پایین است، اما مصرف طولانی مدت می تواند سلامت را تهدید کند و نیاز به آگاهی رسانی و کنترل وجود دارد.

فرم پیام پژوهشی

- موارد کاربرد نتایج طرح (۸۰ کلمه)

نتایج این مطالعه می تواند برای تدوین استانداردهای ملی فلزات سنگین در ناس، حمایت از سیاست های کنترل دخانیات بدون دود و نظارت بر تولید و عرضه محصولات تنباکوی بدون دود استفاده شود. همچنین مبنایی برای برنامه های آموزش عمومی درباره خطرات مصرف ناس، طراحی مداخلات ترک مصرف، و اولویت بندی پژوهش های بعدی درباره سایر آلاینده های سمی در محصولات دخانی فراهم می کند. این داده ها برای تصمیم گیری های بهداشتی و پیشگیرانه در سطح ملی بسیار کاربردی هستند.

تأثیرات و کاربرد ها:

- تأثیر ۱: این پژوهش با فراهم کردن شواهد علمی درباره آلودگی فلزات سمی در نمونه های ناس مورد مصرف در ایران، مبنای تصمیم گیری سیاست گذاران سلامت، تدوین حدود مجاز ملی، تشدید نظارت بر تولید و عرضه می تواند باشد.
- تأثیر ۲: اجرای برنامه های آگاهی رسانی و پیشگیری از مصرف تنباکوی بدون دود را فراهم می کند و جهت دهنده پژوهش های تکمیلی آینده است.

محدودیت های شواهد چه بودند؟

محدودیت های شواهد این مطالعه شامل تعداد نسبتاً محدود نمونه ها و تمرکز جغرافیایی بر چند شهر جنوب شرق ایران است که تعمیم نتایج به کل کشور را محدود می کند. همچنین فقط چهار فلز سنگین بررسی شد و سایر آلاینده های سمی اندازه گیری نشدند. اطلاعات مستقیم درباره میزان جذب واقعی فلزات در بدن مصرف کنندگان در دسترس نبود و ارزیابی ریسک بر فرضیات استاندارد تکیه داشت.

مخاطبان طرح پژوهشی:

مخاطبان شامل پژوهشگران و دانشجویان حوزه های بهداشت عمومی، سیاست گذاران و مدیران نظام سلامت، نهادهای نظارتی، متخصصان کنترل دخانیات، و برنامه ریزان آموزش سلامت عمومی که با ارزیابی ریسک خطر، تنظیم مقررات و پیشگیری سروکار دارند.

آیا این خبر می تواند از نظر اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، ارزش های دینی و قوانین سازمان غذا و دارو، تبعاتی داشته باشد؟

فرم پیام پژوهشی

اجتماعی و بهداشتی: افزایش آگاهی عمومی درباره خطرات ناس می تواند نگرش جامعه را تغییر داده و به کاهش مصرف، به ویژه در نوجوانان و جوانان، منجر شود.

سیاسی و حکمرانی: نتایج می تواند فشار علمی برای تدوین سیاست ها، استانداردها و مقررات ملی درباره دخانیات بدون دود ایجاد کند.

فرهنگی: با به چالش کشیدن عادی انگاری مصرف ناس در برخی مناطق، زمینه اصلاح هنجارهای فرهنگی و رفتاری را فراهم می کند.

در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله درج شود:

<https://www.nature.com/articles/s41598-025-93755-2>

ایمیل ارتباطی و تلفن مجری اصلی طرح:

ایمیل: ghafarian91@gmail.com

تلفن: ۰۹۱۳۲۹۱۳۹۸۰

منابع و مراجع: حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح تحقیقاتی مورد نظر را ذکر نمایید

۱. Human health risk assessment of toxic metals in Nass smokeless tobacco in Iran.
۲. Global burden of disease due to smokeless tobacco consumption in adults.
۳. Smokeless tobacco and cigarette smoking: chemical mechanisms and cancer prevention.